

ЮВІЛЕЙ ЧЛЕНА-КОРЕСПОНДЕНТА НАПРН УКРАЇНИ ІРИНИ ОЛЕКСІЇВНИ КРЕСІНОЇ

Свій ювілей відзначає Ірина Олексіївна Кресіна — широко відомий в Україні та поза її межами вчений, етнополітолог, засновник української школи правової політології, яка досліджує політико-правові засади державотворчих, суспільно-політичних процесів.

Ірина Олексіївна Кресіна народилася 10 серпня 1952 р. у місті Києві. У 1974 р. закінчила Київський державний університет ім. Т. Г. Шевченка (нині — Київський національний університет імені Тараса Шевченка). З 1974 р. перебувала на викладацькій і науково-редакційній роботі. З 1984 р. по 1988 р. — аспірант Київського національного університету імені Тараса Шевченка. У 1990–2001 рр. — доцент кафедри політичних наук Київського національного університету будівництва і архітектури, 1992–1995 рр. — Київського інституту сухопутних військ, у 1995–1999 рр. — кафедри політології Київського інституту «Слов'янський університет». У 1995–1998 рр. Ірина Олексіївна навчалася у докторантурі на кафедрі політичних наук Київського національного університету будівництва і архітектури. Професор кафедри політології Національного університету «Києво-Могилянська академія» (1999–2006 рр.), кафедри політичних наук Київського національного університету будівництва і архітектури (2001–2008 рр.), Інституту політичних наук (2005–

2006 рр.). У 2003–2004 рр. — головний редактор Видавничого Дому «Ін Юре».

З 1999 р. працює в Інституті держави і права ім. В. М. Корецького НАН України завідувачем відділу з підготовки 6-томної «Юридичної енциклопедії», а з 2002 р. — завідувачем відділу правових проблем політології цього Інституту.

У 1990 р. захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата філософських наук. Вчене звання доцента присвоєно у 1994 р. У 1999 р. захистила дисертацію на здобуття науко-

вого ступеня доктора політичних наук на тему «Українська національна свідомість у контексті сучасних політичних процесів». Вчене звання професора присвоєно у 2001 р. Академік Української академії політичних наук (з 2003 р.), член-кореспондент Академії правових наук України (нині — Національна академія правових наук України) (з 2009 р.), академік і віце-президент Академії політичних наук (з 2017 р.).

Напрями наукової діяльності Ірини Олексіївни — проблеми державного будівництва, розвитку політичної і правової систем, конституційної і судової реформ, захисту прав людини і національних меншин, адміністративно-територіального устрою України, реформування публічної влади, державної етнонаціональної політики, розвитку громадянського суспільства. Опублікувала понад 400 наукових

праць, серед яких особиста монографія «Українська національна свідомість і сучасні політичні процеси: етнополітологічний аналіз» (1998) і монографії у співавторстві: «Людина в сфері гуманітарного пізнання» (1998); «Національна держава: національний і наднаціональний виміри» (1998); «Нація і держава: теоретико-методологічний та концептуальний аналіз» (у 2 т., 1998); «Етнос. Нація. Держава. Україна в контексті світового етнодержавницького досвіду» (2000); «Державотворення і правотворення в Україні: досвід, проблеми, перспективи» (2001); «Сприяння поширенню толерантності у поліетнічному суспільстві» (2002); «Парламентські вибори в Україні: правові і політичні проблеми» (2003); «Суспільна трансформація і державне управління в Україні: політико-правові детермінанти» (2003); «Інститут імпичменту: порівняльний політико-правовий аналіз» (2004); «Демократія і регіональна еліта: політико-правові проблеми влади в столиці України – місті Києві» (2005); «Політика, право і влада в контексті трансформаційних процесів в Україні» (2006); «Правове забезпечення інформаційної діяльності в Україні» (2006); «Держава і громадянське суспільство в Україні: проблеми взаємодії» (2007); «Права людини в сфері виконавчої влади» (2007); «Гендерні паритети в умовах трансформації суспільства» (2007); «Мовна ситуація в Україні та шляхи неконфліктного розв'язання мовних проблем» (2008); «Етнонаціональний вимір глобалізаційних викликів для України» (2008); «Політична система для України: історичний досвід і виклики сучасності» (2008); «Адміністративно-територіальна реформа в Україні: політико-правові проблеми» (2009); «Політична відповідальність: суть, ознаки, особливості» (2009); «Правові засади формування та розвитку гендерного середовища в Україні» (2010); «Демократичні засади державного управління та адміністративне право» (2010); «Реформування адміністративно-територіального устрою: український та зарубіжний досвід» (2011); «Правові засади державної етнонаціональної політики в Україні» (2011); «Правове забезпечення державного суверенітету України» (2011); «Правові механізми врегулювання етнополітичних конфліктів в Україні» (2011); «Правові механізми забезпечення соціальної легітиматії суспільно-політичних перетворень в Україні» (2011); «Національний суверенітет України в умовах глобалізації» (2012); «Правові форми політичної відповідальності: аналіз зарубіжного досвіду та висновки для України» (2012); «Громадський контроль діяльності органів публічної влади» (2013); «Система органів виконавчої влади України: правові проблеми вдосконалення організації та діяльності» (2013); «Концептуальні засади суспільного розвитку: управлінський вимір» (2013); «Політико-правові засади етнокультурної консолідації українського суспільства» (2013); «Правові засади оптимізації адміністративно-територіального устрою України» (2013); «Політико-правові механізми запобігання сепаратизму в демократичному суспільстві» (2014); «Етнополітична безпека України: політико-правові механізми протидії етнополітичній дезінтеграції держави» (2015); «Запобігання дискримінації в Україні в контексті європейської інтеграції» (2015); «Політико-правові механізми формування національної ідентичності населення Донбасу» (2015); «Політична наука в Україні: у 2 т.» (2016); «Модель етнонаціональної політики для реінтеграції Донбасу і Криму» (2016); «Політико-правові засади трансформації партійної системи України» (2016); «Проблеми становлення та функціонування партійної системи» (2017).

Також І. О. Кресіна автор та співавтор низки підручників, навчальних посібників та довідникових видань:

«Політологія» (1993); «Мала енциклопедія етнодержавознавства» (1996); «Україна: етнонаціональна палітра суспільного розвитку» (1997); «Національні процеси в Україні: історія і сучасність: у 2 т.» (1997); «Етнонаціональна історія України в документах та матеріалах» (1997); «Політологія» (1998); «Юридична енциклопедія: у 6 т.» (1998–2003); «Міграційні процеси в сучасному світі: світовий, регіональний та національний виміри» (1998); «Абетка етнополітолога» (1999); «Енциклопедія етнокультурознавства» (2001); «Конституції і конституційні акти України. Історія і сучасність» (2001, 2011); «Порівняльне правознавство. Порівняльна політологія» (2002); «Національна свідомість молоді та проблеми її формування в сучасній Україні» (2003); «Політологічний енциклопедичний словник» (2004); «Політологічний словник» (2005); «Інформаційне законодавство: у 6 т.» (2005); «Інформаційне законодавство України: науково-практичний коментар» (2006); «Конституція України. Науково-практичний коментар» (2011); «Політична енциклопедія» (2012); «Великий юридичний енциклопедичний словник» (2012); «Політологія. Навчальний енциклопедичний словник-довідник» (2014); «Історія політичної думки» (2014); «Енциклопедія конституційного права» (2017).

Ірина Олексіївна Кресіна брала участь у розробленні законопроектів «Про концепцію державної етнонаціональної політики України», «Про сучасну модель адміністративно-територіального устрою України», «Про національні меншини в Україні» та Концепції гуманітарного розвитку України на період до 2020 року та ін. Здійснювала наукову експертизу численних нормативно-правових актів, законопроектів. Під керівництвом Ірини Олексіївни виконано низку важливих й актуальних наукових проектів із проблематики запобігання сепара-

тизму в демократичному суспільстві (2014), етнополітичної безпеки України та протидії дезінтеграції держави (2015), вироблення моделі політики реінтеграції Донбасу і Криму (2016).

Ювілярка бере активну участь у підготовці та атестації науково-педагогічних кадрів. Вона стала засновником наукової школи правової політології з високими стандартами і вимогами до якості наукових досліджень. Під її керівництвом 17 здобувачів захистили докторські дисертації, 28 — кандидатські дисертації з політичних та юридичних наук.

У 2000–2006 рр. та з 2008 р. і до сьогодні І. О. Кресіна є членом Експертної ради Міністерства освіти і науки (Вищої атестаційної комісії) України з філософських, політичних та соціологічних наук, вченим секретарем Експертної ради з історії, філософії і політології та Науково-методичної комісії з політології Міністерства освіти і науки України, Науково-координаційної ради з фундаментальних досліджень НАН України, Постійної комісії за науковими напрямками при Секції суспільних і гуманітарних наук НАН України. З 2000 р. Ірина Олексіївна є членом (з 2014 р. заступник Голови) Спеціалізованої вченої ради із захисту докторських дисертацій з політичних наук в Інституті держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.

І. О. Кресіна також є членом Ради з питань етнонаціональної політики при Президентові України, членом Міжвідомчої робочої групи з питань протидії ксенофобії, міжетнічній та расовій нетерпимості при Державному комітеті України у справах національностей та релігій (2007–2010), з 2000 р. — членом Наукової ради цього комітету, членом робочої групи з підготовки щорічних Послань Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє і зовнішнє становище України» (2007–2010), членом Міжвідомчої робочої групи з розробки зако-

нодавства України з етнонаціональної політики Міністерства юстиції України та Державного комітету України у справах національностей та релігій. З 2016 р. Ірина Олексіївна — член Експертної ради при Міністерстві культури України з питань дотримання прав представників національних меншин. У 2006–2010 рр. за поданням Міністерства закордонних справ України була експертом від України в Комітеті Ради Європи з виконання Рамкової Конвенції про захист національних меншин.

Ірина Олексіївна виступила організатором багатьох методологічних семінарів, наукових конференцій, круглих столів, зокрема: «Національна держава в умовах глобалізації»; «Держава і громадянське суспільство: проблеми взаємодії»; «Регіональна політика і децентралізація влади в Україні в контексті євроінтеграційних процесів»; «Політичні партії і вибори в Україні».

Понад 20 років І. О. Кресіна є головним редактором збірника наукових праць «Держава і право», з 2005 р. — заступник головного редактора фахового наукового журналу «Судова апеляція». Член редколегій наукових збірників і часописів «Правова держава», «Порівняльно-правові дослідження»,

«Політичний менеджмент», «Вибори та демократія», «Політологічні і соціологічні студії», «Альманах права», «Суспільно-політичні процеси», «*Studia Politologica Ucraino-Polonia*» та ін.

За досягнення у розвитку науки, підготовку наукових кадрів та активну громадську діяльність Ірині Олексіївні було присвоєно Почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України» (2006) та нагороджено Орденом княгині Ольги III ступеня (2012). Також ювілярку відзначено низкою інших державних і відомчих нагород та премій, серед яких: Почесна грамота Верховної Ради України (2002); Подяка Прем'єр-міністра України (2010); Почесна Грамота Кабінету Міністрів України (2009); Премія Ярослава Мудрого НАПрН України (2004); Почесна відзнака Державної судової адміністрації України (2009); Почесна грамота Вищої атестаційної комісії України (2009); Почесна відзнака Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту (2007); почесне звання «Відмінник освіти України» (2002). Це гідне підтвердження і визнання вагомості наукових здобутків відомого вченого, успіхів у викладацькій діяльності, плідної громадської роботи на благо та процвітання України.

Наукова рада та редакційна колегія юридичного журналу «Право України» щиро вітають із ювілеєм шановну Ірину Олексіївну Кресіну й бажають доброго здоров'я, благополуччя, натхнення, подальшої плідної праці, невтомних пошуків і нових творчих здобутків в ім'я розквіту незалежної правової України!